

kvinnotryck

nummer 1-2018

Kvinnor på gränsen till utbrott

Wendy Francis · Linda Skugge
Agnes Wold · Bianca Kronlöf

Jourbesöket

VI MÅSTE VÅGA VARA ARG!

**De säger
att jag ska dö**
Meghan Murphy
Kanadas farligaste feminist

Så jävla ARRRRG!
Gör dig fri med raseri!

Omslag:
Meghan Murphy

Omslagsfoto:
Severus Tenenbaum

Ansvarig utgivare: Zozan Inci

Redaktör: Unni Drougge

Skribenter i detta nummer:
Unni Drougge, Ellinor Gotby
Eriksson, Susanna Eriksson,
Christina Lindström, Åsa Ohlsson

Illustratör: Lisa Medin

Layout: Marianne Engblom,
Ateljé Idé.

Redaktionskollektiv:
Unni Drougge, Anna Berglund,
Marianne Engblom, Eva Engman,
Maria Hane, Christina Lindström
och Elin Tjernström

Tryckeri: Ätta.45 AB
Miljömärkt tryck

Kvinnotryck utkommer med
fyra nummer per år.

PRENUMERATION

Roks medlemsjourer, jourkvinnor
och jourtjejer: Gratis.

Privatpersoner: 160 kr/år

Organisationer och företag:
240 kr/år

För kontakt med redaktionen
samt prenumerationsärenden:

kvinnotryck@roks.se

Telefon: 08-442 99 30

Älska din ilska!

Jag har sett en pånyttfödd ilska skina upp hos tjejer och kvinnor jag möter. Det är en ilska som levereras med ett leende, som har hittat ut istället för att ligga och svida i magen, en ilska som fått vingar. Tillsammans kan vi nu höra vingslagen från tusentals år av kvinnokamp mot mäns våld, dominans och skitstövleri.

GENOM HISTORIEN HAR kvinnors vrede bekämpats och bestraffats av patriarkatets väktare. Arga kvinnor har isolerats, förklenats, medicinerats, lobotomerats, torterats och avrättats. Ändå har ursinnet blossat upp på nytt, eftersom ilskan över att vara kuvad, tystad och utnyttjad inte låter sig spärras in. Inte ens när vi lärt oss frukta vår egen vrede så mycket att vi själva förnekar att den finns, kommer den att hålla sig i schack. För varför ska vi vara rädda för att lacka ur, när det är mäns aggressioner vi ständigt måste förhålla oss till? Det är ju deras aggressiva beteenden som skrämmer, hotar och dödar. Mäns vrede är livsfarlig, medan vår egen ilska över att behöva leva i rädsla är livsnödvändig.

VAR DET GENOM att hålla tillbaka sin heliga vrede som våra förmödrar lyckades driva igenom de fri- och rättigheter som dagens kvinnor och tjejer åtnjuter? Nej, det är deras förbannade ursinne vi har att tacka för det. Och detta är vårt arv och vår skyldighet att föra vidare till kommande generationer. Så ut med hela det härliga raseriet.

SEN KAN MÅN roa sig bäst de vill med att kalla oss feminazis, batikhäxor, mensmonster, psykobrudar och bitterfittor, eller klappa oss på huvudet och säga att vi är söta när vi är arga. Men fan att vi är söta. Vi är heta. Heta utav helvete.

För raseri ger energi. Därför ska vi älska vår ilska!

UNNI DROUGGE
Redaktör

FOTO: JINI SOFIA

ILLUSTRATION: LISA MEDIN

12

NÄRKONTAKTEN

Från hyllad till hatad på nolltid.

Kajsa Ekis Ekman intervjuar en världskänd och förbannad feminist.

Sidan 12

AVTRYCK

4 Bakterieforskaren **Agnes Wold** blir arg när folk vill tro och inte veta. Därför bekämpar hon faktaresistens med vetenskapsinjektioner. Men då blir många arga.

INZOOMAT

5 Finn din inre ilska och lev längre – Kvinnotryck visar vägen. Ung och arg feminist, javisst, men vart tar den stygga lilla flickan vägen? **Wendy Francis** och **Linda Skugge** förklarar. Den arga svarta kvinnan – populärkulturens nidsbild men verklighetens hjältinnor.

NÄRKONTAKTEN

12 **Meghan Murphy** kämpade för urbefolkningens mest utsatta kvinnor som levde i prostitution med hög risk att bli dödade. Idag lever hon själv under dödshot och vågar inte gå ut ensam. Möt Kanadas mest omstridda feminist i en exklusiv intervju!

GRANSKAT

17 Roks styrelse beslöt att ställa in en planerad föreläsning av **Kajsa Ekis Ekman**. Vad hände?

VERKLIGHETSCHECKEN

20 Vad krävs för att starta en kvinnojour? Vi reste till Simrishamn där Kvinnojouren på Österlen ligger i startgroparna. »Vi måste våga vara arga!« säger en av grundarna.

FRITIDSLINJEN

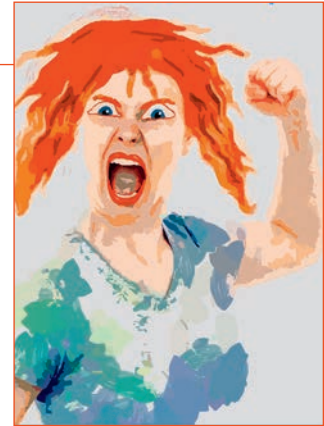
22 Dissekering av ett dödsfall, Boredals Vrålbok, Mind-podden om psykisk ohälsa, en älskad skitunge släpper ny musik och annat kulturellt aktuellt.

UTMÄRKT KULTURTANT

24 Skådespelaren **Bianca Kronlöf** vägrar bli tystad och ger upp ett stridstjut av kompromisslös humor och ilska: All frigörelse börjar med ett **HELL NO!** Och många med makt förtjänar en utskällning!

ROKSNYTT

26 Gott och blandat om vad som hänt och vad som komma skall

5

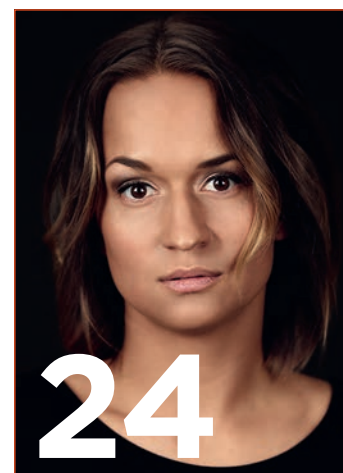
TEMA: VÅR HELIGA VREDE

Nu är vi riktigt jävla arga över att jämt behöva vara rädda för att göra män arga. Nu släpper vi fram vårt ursinne, det finns ändå ingen som hör när vi gråter.

Sidan 5-11

FOTO:: MOA KARLBERG

24

UTMÄRKT KULTURTANT

Wold mot hälsoflummet

Hon har gjort sig känd för att sticka hål på samtidens må bra-myter. Varken centrala hälsodirektiv eller privatlanserade mirakelkurer kommer undan Agnes Wolds sylvassa forskarskalpell. Men att väckas ur en illusion väcker också ilska. Därför är det många som blir arga på professor Wold när hon uttalar sig. Men uttalar sig gör hon ändå. För hon är också arg.

TEXT: UNNI DROUGGE

Förra året blev det rabalder runt boken »Praktika för blivande föräldrar« där Agnes Wold och Cecilia Chrapkowska slog omkull direktivet som ges till alla havande och ammande mammor om att aldrig tillåta sig en enda droppe alkohol. Även de omhuldade fördelarna med att helamma sågades.

– Eftersom maximal amning setts som en överordnad målsättning, är alla medel tillåtna, inklusive att ljuga och skarva, förklarar Agnes Wold för Kvinnotryck. När man sedan accepterat att tulla på sanning och vetenskaplighet, då kan man påstå allt möjligt. Då kommer påståenden som att amning »är bäst för mamma och barn« (Livsmedelsverket, tidigare), att den »stärker immunsystemet« (gör den absolut inte), »skyddar mot allergi« (nej!) eller att »bröstmjölken är hygieniskt förpackad« (Nej, bröstmjolk innehåller mängder av bakterier, mycket fler än pulvermjolk).

– Det var när Sverige och många andra länder undertecknade »WHO-koden« 1981 som det stora grundfelet begicks, fortsätter

Wold. Resolutionen riktade sig mot Nestlé och andra företag som saluförde bröstmjölksersättning i u-länder med reklam som visade tjocka vita bebisar, vilket ledde till infektioner och undernäring. Men här är födoämnesallergi ett mycket större problem än svåra infektioner, och våra barn behöver därför få smaka annan mat än bröstmjolk för att utveckla immunologisk tolerans.

Varför blir många arga när du synar ovetenskapliga

»sanningar«?

– Gissningsvis ligger det i den mänskliga naturen att i det längsta hålla fast vid det vi tror på, även när bevisen staplar upp sig för motsatsen. Själv tycker jag det är oerhört skoj om något jag trott på visar sig vara helt fel. Men som forskare är man ju tränad i att hela tiden ompröva tidigare slutsatser.

Vad är du mest arg över just nu?

– Jag blir bara argare och argare över att svenska kvinnor, som i genomsnitt har så mycket högre utbildningsnivå än svenska män och har så viktiga jobb inom vård och utbildning, ska fortsätta att ta hand om barn och hushåll till 80 procent medan männen ska ta 20. Det är ju mycket viktigare med kontinuitet om du är lärare eller jobbar i vården (kvinnornas vanligaste jobb) än om du är försäljare, lastbilschaufför eller lagerarbetare (männens tre vanligaste jobb). Men kvinnorna ska alltid rusa ifrån när hemmet kallar, vilket bland annat leder till usel löneutveckling och usla pensioner för kvinnorna.

Då kommer påståenden som att amning »stärker immunsystemet«, »skyddar mot allergier« eller »är hygieniskt förpackad«...

DR WOLDS VETENSKAPSVACCIN

Med vetenskap och fakta bekämpar Agnes Wold hälsoflummet som nu även smittat ner sjukvården och gör att vad som helst kan bli okej, bara folk tycker att det »känns okej«

Agnes Wold är läkare och professor i klinisk bakteriologi vid Sahlgrenska akademien.

FOTO: UR MALOU EFTER TIO/TV4

6 steg till ett argare och bättre liv **FINN DIN INRE ILSKA!**

Du har väl inte missat den senaste må bra-trenden? Glöm knepiga yogaställningar, dieter och fastekurer eller dyra kurser och billig självhjälpslitteratur som ska ge dig mindfulness och positiva tankar. Det enda villkoret för den nya metoden är att du är kvinna eller tjej. Sen är det bara att följa Kvinnotrycks guide till den heliga vreden. Släpp fram ditt ursinne – det är ändå ingen som märker din självbehärskning.

TEXT: | FOTO: CLIP ART

1 Var dig själv

Tänk bara på dina egna behov. Avbryt snubbar och börja babbla om dig själv istället. Sätt dig och kissa när och var du vill. Låt kroppshåret växa fritt. Och se hur arga män kan bli när du tar dig deras friheter. Låt dig då fyllas av välgörande vrede över denna basala orättvisa.

2 Lev i nuet

Var uppmärksam på varje nyans av patriarkala härskartekniker, sexistiska övertramp och nedvärderande attityder som pågår här och nu. Och känn raseriet flamma upp här och nu.

3 Koppla av

Läs en bok eller tidning, kolla en teveserie, gå ut på nätet. Mys med din växande vrede över vilken unken kvinnosyn som förekommer i all sorts underhållning.

4 Rör på dig

Ta en härlig och uppfriskande promenad eller en joggingrunda. Snart kommer du att börja tänka på hur du är klädd och på vem som går bakom dig. Upplev energin du får av adrenalinpåslaget.

5 Tänk positivt om negativa tankar

Be en bön till den heliga vreden om att aldrig acceptera det du inte kan förändra så att du får kraft att förändra det du inte kan acceptera.

6 Dela med dig

Håll inte din sköna ilska för dig själv, berätta för andra tjejer och kvinnor om hur du hittade den. Delad vrede är mångdubbel vrede. Och mångdubbel kvinnlig vrede blir ett systerskap som blir till en feministisk rörelse.

Vart tog den **styg**

Är du inte röd när du är ung så har du inget hjärta, men är du röd när du är gammal så har du ingen hjärna. Stämmer detta slitna ordspråk om civilkurage kontra ekonomisk trygghet? Måste kämparanda mattas av över tid? Och går det antagandet att applicera på feministisk kamp?

TEXT: ELLINOR GOTBY ERIKSSON

ÄR FEMINISTISK ILSKA en färskvara som blir skämd med åldern? Får tjejer bara vara högljudda och rebelliska så länge de är unga? Har exempelvis **Kakan Hermansson** slutat vara arg nu när hon mest uppmärksammas för sin hudvårdsblogg? Det verkar som om vreden som många feminister först blev kända för rinner av dem ifall de lyckas etablera sina plattformar och nå en bred publik. Men det är svårt att veta om de unga arga rösterna till slut har skrikit sig hesa eller om

det rör sig om en skev mediegestaltning. Enligt **Gunilla Jarlbro**, författare och professor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Lunds universitet, beror förändringen troligtvis på det sistnämnda. Hon har bland annat skrivit läroboken »Medier, genus och makt» som handlar om hur, och i vilken utsträckning, kvinnor gestaltas i medier. Enligt henne är den karaktärsbeskrivning vi ser idag av unga och äldre kvinnor lika gammal som journalistiken i sig.

Jag vill **inte alltid vara arg** över samma gamla skit

Wendy Francis slog igenom med samtalspodden »Arga flickor» som hon drev tillsammans med Nora Dome Nelson. Idag är hon poet och verksamhetsutvecklare för visionskonceptet »Good Girls Riot», vars syfte är att vara ett alternativ till normativ kommunikation.

Upplever du att feministers stridslystnad lägger sig när de blir mer etablerade?

– Jag ser ilska som en metod för att markera och protestera, men den behöver inte nödvändigtvis se ut på ett särskilt sätt. Jag tror att det är missvisande att

Hur gör vi för att undvika att kämpa-glöden slocknar?

– Vi gör feminismen en otjänst om vi kräver att feminister generellt ska vara arga. Ilska är inte en känsla som vi frivilligt vill bära på för att det känns mysigt eller kul, den vrede vi känner är ett resultat av hur samhället systematiskt behandlar oss negativt. Jag har full förståelse för att alla inte orkar med den ständiga kampen – och det måste vara okej det också. Även feminister måste få utrymme att andas ut och ta pauser.

Tror du att din egen ilska någonsin kommer att mattas av?

– Min önskan är att vi ska slippa bli arga över samma gamla skit, men vi är inte

Bara för att den äldre generationen uttrycker sin ilska på andra sätt än de yngre är de inte mindre aktiva i sin ilska.

döma ut den äldre generationen som mindre aktiv i sin ilska, på grund av att deras ilska uttrycks på annat sätt än de yngres.

där än. Men jag är trots allt en komplex människa med massor av olika känslor i kroppen, som också behöver ta plats. Jag vill inte vara enförmig och ofullständig.

FOTO: IDA EDIN

ga lilla flickan vägen?

– Medierna förpackar kvinnors mediala framtoning så att publiken ska känna igen sig. Arga medelålders kvinnor passar inte in i medielogiken. De ska vara »kvinnligt« varma, och helst le på bild, säger hon.

DET FAKTUM ATT den unga feministen tillåts vara mer upprörd än den äldre tror Gunilla Jarlbro också är en konsekvens av cementerade stereotyper.

– En ung kvinna kan få vara passionerad i samhällsfrågor, det stämmer överens

FOTO: KENNETH RUONA

med våra kulturella förväntningar, förklarar hon. När hon sedan har träffat en fast partner och skaffat en familj så måste hon lugna ner sig. Den här gestaltningen handlar om modersmyten. En arg feminist som har barn uppfattas som en dålig mamma. Redaktionerna har ett stort ansvar i att se över vilka kvinnoideal de reproducerar.

Jag blir **mer och mer feminist** för varje dag

Linda Skugge är journalist och författare och uppmärksammades stort för sina eldsprutande krönikor i Expressen. Hon var också redaktör för den kultförklarade feminist-antologin Fittstim (1999). Men från att ha varit en av våra mest framstående feministiska debattörer valde hon under flera år att inte kalla sig feminist.

Hur upplever du att du gestaltas idag jämfört med när du slog igenom?

– Det kan nog vara svårt för dagens unga att förstå hur landskapet var i början på nittioalet när jag var kring tjugo år och började skriva i Expressen. Feminism var absolut inget man pratade om, det var något fult och icke önskvärt. Något man på sin höjd skrattade nedlåtande åt. Sedan – i mitten av nittioalet – började jag umgås med en massa smarta kvinnliga journalister och läste Nina Björks »Under det rosa täcket« och allt som Suzanne Brøgger någonsin skrivit och blev en nyfrälst radikalfeminist. Det är alltför få som ser mig som feminist i dag

trots att jag är lika mycket feminist som alltid. Jag inser såklart att det kan ha att göra med en text som jag idag ångrar att jag skrev, som handlade om att jag ville sluta kalla mig feminist.

Vad var det som fick dig att ändra dig?

– Jag angreps från alla tänkbare håll. Av läsarna för att jag därifrån aldrig fick stöd för min feminism, från borgerligt håll för att jag var »en ful och skrikig vänsterfeminist«, från vänsterhåll för att jag »var en borgarbracka«. Det kändes som om precis allt jag gjorde var fel och min starka tro på feminismen hade inte tagit mig någonstans. Jag fick inga vänner eller allierade från något håll. Jag kände mig helt ensam. Så av ren ilska skrev jag en text som fick rubriken »Därför slutar jag kalla mig feminist«. Inget bra kom ju ut av den texten heller, utan glåporden och ilskan fortsatte ändå bara att komma i sin vanliga strida ström. Men jag är inte bitter, utan mer ledsen och är fortfarande arg. Sorg och ilska är bra drivkrafter medan bitterhet endast gör att man blir resignerad och ger upp. Det gör jag aldrig.

FOTO: IDAANNA-LENA AHLSTRÖM

Metoo visade att allt ” var så mycket värre än man någonsin kunnat ana ens under sina allra sämsta, argaste manshatardagar.

Känner du samma kämpaglöd som då?

– Jag blir mer och mer feminist för varje dag som går, inte minst efter metoo. Tänk alla som försökt att slå in i allas huvuden att »det är ju jämställt nu, sluta tjata« och så kom metoo som en bomb och kastade oss tillbaka till medeltiden. Det känns som ett blysänke i hela kroppen att vi inte kommit längre, att allt var så mycket värre än man någonsin kunnat ana ens under sina allra sämsta, argaste manshatardagar. Så det är bara att använda ilskan som drivkraft och fortsätta kämpa.

#InteUtanHennesllska

inzoomat

Michelle Obama
FOTO: WIKIMEDIA

Amie Bramme Sey
FOTO: WIKIMEDIA

Fanna Ndow Norrby
FOTO: MOA KARLBERG

Chelsea Bond
FOTO: DEADLY CHOISES

Harriet Tubman
FOTO: WIKIMEDIA CC

Ida Wells
FOTO: WIKIMEDIA CC

Sojourner Truth
FOTO: WIKIMEDIA CC

Det svartmålade raseriet

Knappt hade Barack Obama hunnit starta sin första presidentkampanj förrän hans fru Michelle blev kallad »Angry black woman«. Inte för något hon gjort eller sagt, men hon var svart och stod inte på knä – det räckte.

TEXT: UNNI DROUGGE

Den arga svarta kvinnan« är en av de mest utbredda troperna inom medier och populärkultur där vita har tolkningsföreträdet. Att tilldela svarta kvinnor denna roll är ett utslag av rasism – en rasifiering – som inte bara nedvärderar svarta kvinnors kamp för lika rättigheter, utan även utmålar dem som rabiata, rentav farliga. Därmed dras också slutsatsen att det är deras beteende som gör att de behandlas sämre. Denna svartstämpling har avhållit många rasifierade tjejer och kvinnor från att protestera mot den sexism och rasism som de dagligen utsätts för.

Men nu är det slut med det. Nu hyllas raseriet bland svarta feminister världen över. I Sverige gör Amie Bramme Sey och Fanna Ndow Norrby podden »Raseriet« och i Australien har Chelsea Bond, doktor i filosofi och känd aktivist för aboriginernas rättigheter, gått ut med ett manifest för svartas rätt att rasa (först publicerat i IndigenousX). »Vi har inte råd att inte vara arga«, säger hon och föreslår att hashtagen #BecauseOfHerWeCan ska bytas ut mot #BecauseSheGotAngryWeCan.

För vad hade svarta kvinnors rättigheter varit utan svarta kvinnors vrede?

Svarta kvinnor som förändrat världen

Harriet Tubman

Motståndskvinnan som organiserade flykter och räddade under amerikanska inbördeskriget och befriade hundratals slavar.

Rosa Parks

Kvinnan på bussen som vägrade lämna sin sittplats åt en vit man, en handling som blev startskottet för den amerikanska medborgarrättsrörelsen.

Josephine Baker

Scenartisten som bröt mot alla konventioner och bemötte rasismen med att adoptera barn från hela världen till sin »regnbågsfamilj«.

Ida Wells

Grävreportern som för all framtid bevisade att lynchning av svarta var hatbrott grundade på förtal och ryktesspridning.

Fannie Lou Hamer

Fanbäraren för svarta amerikaners rösträtt som vågrade ge upp trots misshandel och mordförsök.

Tina Turner

Visade världens alla kvinnor att det lönar sig att lämna en våldsam man.

Sojourner Truth

Slaven som först slog sig fri och därefter slogs för sina svarta medsystrars frihet. Alltid ihågkommen för sin bevingade fras »Ain't I a woman?«

Angela Davis

Akademikern och aktivisten som stridit på barrikaderna, blivit fängslad och svartlistad men fortsatt kämpa mot förtryck av kvinnor, svarta och hbtq.

Lauryn Hill

Rapstjärnan som skrev kultlåten »Black Rage«, lämnade rampljuset men förblev en självlysande förebild för kvinnliga rapartister.

Truth
FOTO: WIKIMEDIA CC

Rosa Parks
FOTO: WIKIMEDIA CC

Josephine Baker
FOTO: WIKIMEDIA CC

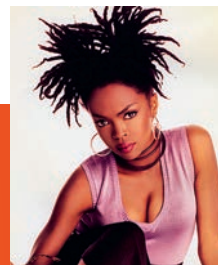
Angela Davis
FOTO: WIKIMEDIA CC

Fannie Lou Hamer
FOTO: WIKIMEDIA CC

Tina Turner
FOTO: WIKIMEDIA CC

Lauryn Hill
ANTHONY BARBOZA/GETTY

Elda under **din vrede**, syster

Vi har rätt att vara arga, i lagens namn! Kvinnotrycks juridiska expert ryter till.

TEXT: SUSANNA ERIKSSON ILLUSTRATION: LISA MEDIN

I början av februari deltog jag i ett panelsamtal om metoo på Göteborgs universitet. Ett ämne som kom på tal var smärta – den smärta det inneburit för kvinnor att påminnas om och se hur utbrett mäns sexuella våld är mot kvinnor, men också den smärta många män upplevt när upprop efter upprop tvingat till självrannsakan. Och visst, även jag känner smärta när jag tänker på metoo eftersom det påminner om hur mäns ovälkomna sexuella närmanden och anspelningar och rädslan för våld och övergrepp har varit en del av mitt liv och vardag sedan jag knappt hunnit in i puberteten. Det gör ont eftersom jag vet att det inte gör mig unik; att det

i väntan på att en utredare ska påbörja utredningen, ofta långt efter att anmälan kommit in. Vrede över hur målsägande-biträden oftast utses alldeles för sent under förundersökningen och inte redan när den inleds, fastän vi vet att detta innebär ett gott stöd för målsäganden och en framgångsfaktor för att ärendet ska gå till åtal och fällande dom. Vrede över att utredningarna tar alldeles för lång tid. Vrede över att mäns våld mot kvinnor inte prioriteras av rättsväsendet.

VREDE ÄVEN ÖVER HUR bostadssituationen i landet omöjliggör för kvinnor och barn att få ett nytt hem i trygghet, fria från våld och förtryck. Vrede över hur huvudregeln om gemensam vårdnad möjliggör för våldsutövande män att fortsätta förtrycka sina före detta partners och deras gemensamma barn. Vrede över att kvinnojourerna inte får det långsiktiga ekonomiska stöd de behöver för sitt viktiga arbete.

Mäns ovälkomna sexuella närmanden och anspelningar och rädslan för våld och övergrepp har varit en del av mitt liv och vardag sedan jag knappt hunnit in i puberteten.

är erfarenheter jag delar med flickor och kvinnor över hela världen. Men framför allt gör det att jag känner vrede.

VREDE ÖVER HUR ÄRENDEN om mäns våld mot kvinnor ligger på hög hos polisen

VREDE ÖVER HUR människohandel för sexuella ändamål förekommer överallt i hela vårt land. På gator, hotell och på internet. Vrede över att rättsväsendet så ofta missar att det handlar om just brottet människohandel och inte bara koppleri.

Vrede över alla dessa män som tar sig rätten till en annan människas kropp.

VREDE ÖVER SÅ MYCKET annat där samhället, och rättsväsendet, sviker våldutsatta kvinnor, tjejer och barn.

VREDEN GER SAMTIDIGT en kämpaglöd. När vi ser vi tillbaka vet vi att inget framsteg för jämställdhet, jämlikhet och rättvisa har kommit utan kamp. Det har krävts kamp, det har krävts smärta och det har krävts vrede för vartenda steg framåt för en rättvis värld. Oavsett om det har handlat om rätten att studera, att utöva ett yrke, att få rösta, att få erkänt att sexuella övergrepp inom äktenskapet också ska räknas som våldtäkt, eller att det är den som köper sex som ska straffas och inte den som säljer, så har det krävts kamp. Det är här kvinno- och tjejjoursrörelsen, som en del av en bred feministisk rörelse, är så viktig för att uppnå ett jämställt och rättvist samhälle. Tillsammans kämpar vi, tillsammans känner vi smärta och vrede. Som poeten **Ingrid Sjöstrand** och artisten **Stina Velocette** säger jag därför: Elda under din vrede, syster!

SUSANNA ERIKSSON ÄR FEMINIST OCH JURIST, OCH GRUNDARE AV INDILE JURISTBYRÅ. HON MEDVERKAR REGELBUNDET I KVINNOTRYCK.

Tjejens vrede vann över våldtäktsman

En 21-årig kvinna som utsattes för ett våldtäktsförsök i Sheffield i England blev så rasande att hon gick till motattack och lämnade förövaren blåslagen och mörbultad innan hon gick till polisen. Händelsen ägde rum den 1 november 2015.

Den 35-årige mannen hade följt efter kvinnan flera kilometer när hon var på väg hem från jobbet och sedan dragit in henne i ett buskage, där han stack in sin tunga i hennes mun och sa »Det här kommer du att gilla.«. Men han hade inte räknat med att offret skulle bita honom i tungan, använda knytnävarna och hugga honom med sina nycklar.

– Jag var säker på att han skulle våldta mig och insåg att mitt liv var i fara. Jag var panikslagen och vettskrämd, men samtidigt så fruktansvärt arg. Jag tänker jämt på hur det kunde ha gått, sa kvinnan till rätten.

Mannen dömdes till fyra och ett halvt års fängelse.

inzoomat

FEMINISTEN SOM KOM UT I KYLAN KANADAS MEST KONTROVERSIELLA KVINNA

Den som ifrågasätter normer och idéer inom den egna gemenskapen tar stora risker. Vänner kan bli fiender, försörjningsmöjligheter dras in och floder av hat och hot väller fram. Man har blivit en dissident och en fara för kollektivet. Flera av de kvinnor och tjejer som Kvinnotryck intervjuat har fått betala ett högt pris för att gå mot strömmen, däribland Maria Ramnehill, Marianne Lindberg De Geer, Amineh Kakabaveh och Cissi Wallin. Här möts Kajsa Ekis Ekman och Meghan Murphy, två internationellt kända kvinnokämpar i ett hudnära samtal om saker som gör ont.

TEXT: KAJSA EKIS EKMAN | FOTO: SEVERUS TENENBAUM

Hon är 38 år och driver helt ensam den största feministiska sajten på hela den amerikanska kontinenten. Den har en halv miljon unika läsare i månaden och finansieras helt av läsarnas donationer. Under hela metoo-kampanjen har det varit här man kunnat hitta ingående analyser, här debatten förts om porr och hotet mot fri abort, och sidan har också en »feministisk terapeut« som svarar på läsarnas frågor. Men priset har varit högt – **Meghan Murphy** går inte ut ensam av rädsla för att bli attackerad. Vid hennes besök i Stockholm talar vi om ilska, sorg och livet som intellektuell feminist idag.

Kanada, men det gick inte att få in artiklar någonstans, inte ens i vänstertidningar – här tror de alla på idén om »sexarbete«. Men sen började kvinnor från England och Australien också hitta hit och idag har vi läsare från hela världen.

Vilka är de tre största feministiska frågorna i Kanada?

– Först är det mordet på kvinnor ur ursprungsbefolkningen. Nära 4 000 kvinnor har mördats eller försvunnit sedan sjuttio-talet och de har kämpat så länge för att någon ska bry sig. Det har varit helt ostraffbart att mörda ursprungskvinnor. För tio år sedan började polisen slutligen

och de flesta han mördade var också prostituerade. Det här leder oss till prostitutionen, en annan viktig kvinnofråga. De flesta kvinnor i prostitution i Kanada kommer från ursprungsbefolkningen. Vad som hittills gjorts för dem är bara »skademinimering« vilket betyder att erbjuda kondomer, rena nålar och härbärgen som är skitäckliga. Nu har vi äntligen fått en lag som liknar den svenska. Avkriminalisering av prostituerade och böter för sexköp.

Hur lyckades ni få igenom den?

– Det har varit mycket motstånd! De konservativa, de som stod för nära skolor och kyrkor, ville kriminalisera vissa kvinnor, vilket som tur var inte gick igenom. Vancouvers polisdepartement vägrade först anhänga sexköpare. Och pengar för stöd och hjälp till prostituerade fick vi inte. – Och sist men inte minst, kvinnors fattigdom, fortsätter Meghan. Behovet av barnomsorg, bostäder, hjälp till kvinnor att lämna våldsamma relationer...

Det har varit helt ostraffbart att mörda kvinnor från ursprungsbefolkningen. Nära 4 000 av dem har mördats eller försvunnit sedan sjuttio-talet och de har kämpat så länge för att någon ska bry sig.

Hur kom du på att du skulle starta Feminist Current?

– Jag tyckte att det behövdes en radikallare feministisk analys. Det här var 2012 och det fanns ingen radikal feministisk plattform i hela Nordamerika, alla var så mesiga. Särskilt i prostitutionen. Jag har länge kämpat för en sexköpslag i

följa upp tips de nonchalerat i årtal och så häktades grisfarmaren **Robert Pickton**, som bekände mord på 49 ursprungskvinnor. På hans gård hittades avhuggna huvuden med fötter inuti, käkben som låg och skräpade i grishuset, likdelar i plastpåsar. Han hade haft stora fester med Hells Angels och prostituerade kvinnor

Du har på senare tid tagit upp frågan om könsidentitet. Varför då?

– Det var för ett år sedan, när lagförslaget vid namn Bill C16 gick igenom här i Kanada utan att ha gått på remiss alls. Detta betyder att könsidentitet introduceras i diskrimineringslagen och brottsbalken. Det finns fortfarande ingen definition av könsidentitet så det är supervagt,

I gränslandet mellan **TRYGGHET OCH YTTRANDEFRIHET**

»No-platforming« är ett fenomen som på senare tid blivit hett omdebatterat. Diskussionen tog fart när Storbritanniens nationella studentförbund började praktisera sin policy om nolltolerans mot spridning av rasistiska och fascistiska idéer. Talare som skolledningen bjudit in förvägrades tillträde om studenterna fann deras åsikter hotfulla. Det blev också vanligare att komma in med protestskrivelser till debattforum, medieplattformar och tidningar som lät personer med politiskt opassande åsikter eller problemställningar komma till tals. Ofta böjde sig de ansvariga inför påtryckningarna och avslutade samarbetet med de utpekade.

Här intill visas två utdrag ur petitionerna angående Meghan Murphys fortsatta medverkan i den progressiva nättidningen rabble.ca (maj 2015). Den första ville ha bort henne och den andra ville ha kvar henne. Striden runt Meghan Murphy speglar också den feministiska rörelsens splittring i två läger.

Utdrag ur petition mot Meghan Murphy (reds övers)

Vi kräver att Rabble.ca avslutar sitt samarbete med Meghan Murphy som redaktör och kolumnist.

/.../Detta är inte en fråga om yttrandefrihet, det är en fråga om att inte stödja trångsynthet. Det är dags för Rabble att ta sitt ansvar och sluta erbjuda en plattform åt Meghan Murphy och hennes likasinnade där de får visa sitt hat. Detta har gjort Rabble till en otrygg plats för många som kommer från marginaliserade grupper och skriver om personligt levda erfarenheter.

Vi stödjer samarbete med människor som är villiga att utveckla sina politiska idéer i riktning mot ökad rättvisa och ansvarskänsla. Men trots våra ändlösa försök har Murphy vägrat ompröva sin rasism, transmisogyni och horfobi.

1355
UNDERSKRIFTER

Utdrag ur petition för Meghan Murphy (reds övers)

Vi behöver Meghan Murphy

/.../Definitionen av »transfobi«, »horfobi« och besläktade begrepp är något som borde diskuteras. För oss som ännu värnar om journalistiska principer och demokratiska spelregler är det upprörande att personangrepp och påstådda fobier har fått ersätta saklig kritik och därmed satt punkt för en vettig debatt.

De människor som inte kan hantera annorlunda åsikter kan ju hålla sig till sina egna forum istället för att försöka tysta meningsskiljaktigheter. Det är inte feministiskt att no-plattform kvinnor bara för att man inte instämmer med deras yttranden.

2549
UNDERSKRIFTER

men det kvinnorörelsen såg var att det hamnar i konflikt med diskriminering på grund av kön. Enligt C16 kan män kräva att förflyttas till kvinnofängelser enbart på grund av en känsla. Alla gym, simhallar och omklädningsrum måste nu låta folk välja det rum de upplever passar dem. Kvinnojourerna pushades också att bli transinkluderande, alla förutom Vancouver Rape Relief som svartlistades av donatorer och fackföreningar och bojkottades. Ingen fackförening får idag

donera pengar till dem, då de bara tar emot kvinnor.

Ser du en konflikt mellan kvinno- och transrörelsen?

– Kolla här, problemet är inte transpersoner. Problemet är män. Jag säger inte att män förstör allt, men faktum är att kvinnor är en förtryckt klass i samhället och vi har rätt att organisera oss separat. Om män inte våldtog kvinnor kunde vi ju ha könsneutrala omklädningsrum. Men

plötsligt har alla kvinnoseparatistiska rum blivit måltavlor.

Vad har du fått för konsekvenser av att tala om frågan?

– Jag kan aldrig få ett jobb igen. Jag har blivit av med de jobb jag har haft inom tidsningsbranschen. Jag arbetade som redaktör på rabble.ca, en progressiv tidning, men efter att ha skrivit en kritik av att ordet »menstruatorer« skulle ersätta kvinnor, togs mina artiklar bort, jag kallades för »transfob« och blev tvungen att sluta. Mitt namn har dragits i smutsen. Tidningar publicerar inte mina texter, delvis för frågan om könsidentitet och delvis för att jag stödjer införandet av en sexköpslag i Kanada.

Men alltså, det är klart du kan få något jobb, kanske på en förskola eller en bar där de inte vet vem du är?

– Ja, om de inte googlar. Jag undrar om någon har manipulerat sökresultaten, för alla länkar där jag svartmålas kommer högt upp. Det fanns en namninsamling för att få mig sparkad, och den kommer upp på första sidan, trots att en annan namninsamling för att ha mig kvar fick dubbelt så många underskrifter, men den kommer inte förrän efter 20 sidor och vem kollar där? (Se separat ruta, reds anm.)

Vad har du mer fått för konsekvenser?

– Tusentals hot. De säger att jag ska dö, att jag är en TERF (transexkluderande radikalfeminist) och SWERF (sexarbetar-exkluderande radikalfeminist). Hoten är offentliga, ofta på twitter. Jag har också fått hundratals stödmail av typen »jag kan inte säga något utåt men jag stödjer dig«. Jag har förlorat vänner. Kanske var de inte bra vänner från början, men de kände press att inte ha med mig att göra. En redaktör på Rabble slutade tala med mig helt och hållet.

Hur har du mått under det här?

– När namninsamlingen mot mig drog igång var det extremt traumatiskt och stressigt. Jag kände mig ledsen och övergiven. Det gör ont att feltolkas, att ingen försöker förstå vad jag menar. Jag har tänkt på det här i årtal, och anledningen till att jag talar ut är att jag ser kvinnors rättigheter hotas. Jag skulle aldrig säga något bara för att provocera.

Jag kan aldrig få ett jobb igen. Mitt namn har dragits i smutsen. Jag har fått tusentals hot, där de säger att jag ska dö. Jag har förlorat vänner och vågar inte gå ut längre om jag inte har min kille med mig.

Om skribenten...

Författaren och journalisten Kajsa Ekis Ekman är en av Sveriges mest framstående vänsterdebattörer. Med sin orädda kritiska blick inför samtidens mest brännande frågor har hon fått en unik ställning i offentligheten. Hon har även blivit internationellt känd, inte minst för sin granskning av drivkrafterna bakom den världsomspännande handeln med kvinnors kroppar. Hennes bok »Varat och varan: prostitution, surrogatmödraskap och den delade människan« är en milstolpe inom feministisk litteratur och har översatts till ett flertal språk.

Som talare har hon gästade prestigeburna arenor och bland annat hållit ett TED-talk i Aten. Men hon har också suttit fängslad i Tel Aviv som aktivist i Ship to Gaza-projektet.

Kajsa Ekis Ekman publicerar sig såväl i mindre vänsterpublikationer (ETC, Flamman) som i breda rikstäckande dagstidningar (Dagens Nyheter, Metro, Aftonbladet).

För sin modiga aktivism och sin folkbildargärning belönades hon 2016 med Sara Lidman-priset.

Fick du stöd av din kille under tiden?

– Jag behövde så mycket stöd, men jag fick inte det. Min kille visste inte hur han skulle hantera den typen av extrem stress. Han fattade inte hur ont det gjorde inuti och sa bara »Äh, det är bara folk på nätet«. Jag bara: fattar du inte att jag attackeras varje dag av en flod av lögnar?

Har du ändrat ditt sätt att leva? Går du ut som vanligt, till samma platser?

– Jag kan inte gå någonstans i »progressiva« kretsar. Jag brukade ha ett aktivt socialt liv, jag känner nästan alla i utelivet i vår stadsdel i Vancouver. Nu går jag inte ut utan min kille. Jag är inte så berömd att folk stannar mig på gatan, visst, men jag är ändå rädd att någon kommer fram och slår mig i ansiktet. Jag är rädd att någon bryter sig in i mitt hus. Sen kan det vara så att folk är trevliga när de ser mig men när jag kommer hem ser jag att de har spridit skit om mig på nätet. Det skapar också en paranoia. Jag har försökt kontakta några av mina motståndare och träffa dem för att prata. Då är de trevliga men sen skriver de något helt annat på nätet.

Vilken känsla dominerar hos dig? Ilska, sorg...?

– Jag har kommit över min sorg. I ett år var jag ilsken och sorgen om vartannat.

Jag kunde vara sorgen över att ses som en maktinstitution och inte som en förkämpe för kvinnors rättigheter, medan de som utövar våld och förtryck går fria. Jag kunde vara arg över att ha blivit förrådd av vänner. Jag kan också känna mig frustrerad, vanmäktig över att så många har låtit sig duperas av det här och vägrar debattera. Jag har varit deprimerad i perioder. I slutändan blir man cynisk. Nu har jag kommit över de starkaste känslorna.

Kan ilska vara produktivt?

– Jag har tur. Jag kan kanalisera min ilska i skrift.

Säg att du vaknar en dag och någon har skrivit ett dödshot eller du har fått massa skit på nätet. Vad gör du?

– Jag tar en promenad med hunden. Ser till att komma bort från nätet. Yoga kan också hjälpa, bara man får bort uppmärksamheten. Jag har avsiktligt skapat två separata liv, och allt det offentliga med hatet och hoten får inte komma in i mitt vanliga liv. Jag dejtar alltid killar som inte har någon aning om politik. Jag talar inte om mitt jobb med dem eller med vänner och familj. Jag tittar på dumma dokusåpor istället.

Kan du känna skam och skuld?

– Varför då?

Jag kan känna det ibland, typ »vad har jag ställt till med nu, varför är alla arga, jag borde varit tyst«.

– Nej, det känner jag inte igen. Men jag sörjer att jag har blivit mindre öppen. Jag har stängt ner, jag talar inte längre om mina personliga känslor. Jag kan inte visa sårbarhet eller rädsla. Jag har skapat en vägg, och det gör att det fungerar, men de flesta skulle aldrig klara av mitt jobb.

Vet du att du pratar precis som kvinnor som varit utsatta för våld eller prostitution. Eller surrogatmödrar, de säger också alltid »ingen annan skulle klara av det« och talar om behovet att separera och om att bli hårda inuti. Har du tänkt på det? Att de som hatar dig, deras aktivism blir ju din personlighet?

– Jag måste bli tuff. Jag måste sätta upp väggar. Jag kan inte lita på folk som jag brukade. Det finns inget annat sätt att överleva.

Kajsa Ekis Ekmans inställda gig – konflikter och konsekvenser

Roks uppmärksammade styrelsebeslut om att i sista minuten avblåsa Kajsa Ekis Ekmans föreläsning på en konferens i Göteborg har blivit en het potatis. Beslutet har blottat en inneboende motsättning som nu kan få stor betydelse för Roks framtid. Kvinnotryck reder ut vad som hänt och varför.

TEXT: ÅSA OHLSSON

Under åren har **Kajsa Ekis Ekman** varit flitigt anlitad av Roks.

Senast i januari var hon talare på en ljusmanifestation i Stockholm med anledning av den omtalade gruppvåldtäkten i Fittja. På konferensen i Göteborg den 20 februari, med temat porr och prostitution, skulle hon också medverka. Det är, säger Roks ordförande **Zozan Inci**, ett område där Roks har stort förtroende för hennes kunskaper. Ekis Ekman skulle bland annat ta upp hur vägen till en sexköpslag ser ut i ett trettioital olika länder hon har besökt.

Men det blev ingen medverkan. På grund av en debattartikel hon skrivit, »Med könet i knoppen« samt en efterföljande

replik »Ge mig svar inte ordsallader« (Aftonbladet 17/1 resp 8/2) ställde Roks in hennes föreläsning. Artiklarna hade orsakat en stormig debatt på landets kultur- och ledarsidor, bland andra hade poeten Athena Farrokhzad riktat hård kritik mot Ekis Ekmans frågeställningar (»Feminism för dårar«, Aftonbladet 24/1).

EMILIA NILSSON, verksamhetsansvarig på Tjejjouren Vilda i Tranås, reagerade på Ekis Ekmans debattartiklar. Hon upplevde att de hade en fientlig ton mot transpersoner. Därför vände sig Tjejjouren Vilda till Roks styrelse fredagen före konferensen och ifrågasatte valet av Kajsa Ekis Ekman som föreläsare.

– Vi skrev ett ganska välutvecklat mejl till styrelsen där vi uppmärksammade hennes debattartiklar. Framförallt var det sättet Ekis skrivit på som vi reagerade mot, ett anklagande sätt mot transpersoner, en förtryckande ton, säger Emilia Nilsson.

De fick svaret att styrelsen skulle diskutera saken.

TRE DAGAR FÖRE konferensen i Göteborg hörde Roks av sig till Kajsa Ekis Ekman om praktiska frågor kring hennes programpunkt. Debattartiklarna nämndes inte då.

Men dagen före konferensen ringde vice ordförande **Cecilia Heikkinen** upp Ekis Ekman och meddelade att de avbokade hennes medverkan. Kajsa blev förvånad.

– Hon sa till mig att de har ett årsmötesbeslut på att de ville välkomna alla som identifierar sig som kvinnor. Vad bra sa jag, jag är kvinna. Jag fattade inte vart hon ville komma. Men då sa hon att det betydde att jag inte var välkommen, säger Ekis Ekman.

ROKS ORDFÖRANDE Zozan Inci beklagar att beskedet kom så tätt inpå.

– Vi undviker att ta förhastade beslut, men i det här fallet hade styrelsen inte

FOTO: PRIVAT

Framförallt var det sättet Ekis skrivit på som vi reagerade mot, ett anklagande sätt mot transpersoner, en förtryckande ton.

**EMILIA NILSSON, VERKSAMHETSANSVARIG
TJEJJOURN VILDA I TRANÅS**

DETTA HAR HÄNT

Kajsa Ekis Ekman blev i slutet av 2017 kontaktad av Roks för att föreläsa på en konferens om porr och prostitution. Men dagen före konferensen ställdes hennes medverkan in. Roks styrelse motiverade det med att hon hade skrivit artiklar om könsidentitet som gick emot ett årsmötesbeslut.

Händelsen har gett eko i såväl svensk som internationell press, och inom jourrörelsen råder det delade meningar om styrelsens tolkning av det återopade årsmötesbeslutet.

Hon sa till mig att de har ett årsmötesbeslut på att de ville välkomna alla som identifierar sig som kvinnor. Vad bra sa jag, jag är kvinna. Jag fattade inte vart hon ville komma. Men då sa hon att det betydde att jag inte var välkommen.

KAJSA EKIS EKMAN

hunnit diskutera saken tidigare, och eftersom vi aldrig beslutar någonting utan att först ha en ordentlig genomgång blev det dessvärre ett sent besked. Styrelsens beslut grundar sig på en oro som en del av våra medlemsjourer uttryckte gällande Kajsas deltagande på Roks konferens i Göteborg och det årsmötesbeslut som togs 2016.

UNDER SAMTALET från vice ordförande Cecilia Heikkinen fick Ekis Ekman också veta att vissa medlemmar hade hört av sig till Roks styrelse och förklarat att de kände sig otrygga på grund av hennes artiklar om olika sätt att definiera kön.

– Om och om igen fick jag höra samma mening – »vi har årsmötesbeslut på att alla som identifierar sig som kvinnor är det«. Men vad i mina texter som gick emot stadgarna och årsmötesbeslutet preciserades inte. Jag frågade flera gånger, men fick svaret att jag hade kritiserat att kön var något individer själva kunde välja och det måste man tycka om man ska komma dit, berättar Ekis.

CECILIA HEIKKINEN uppger att hon förklarat skälen till det inställda uppdraget för Kajsa Ekis Ekman.

– Jag meddelade att styrelsen haft en diskussion och att vi kommit fram till att

en medverkan inte är förenlig med att vi riktar oss till alla som definierar sig som tjejer/kvinnor, eftersom vi har medlemmar och stödsökande som känt sig ifrågasatta i och med Kajsas debattartiklar och det är på Roks plattform medverkan skulle ha skett. Jag har inte sagt att hon inte är välkommen, utan att vi avbryter hennes medverkan. Hon får förstås sitt arvode, som tidigare bestämts, säger Cecilia Heikkinen.

KAJSA EKIS EKMAN känner sig missförstådd och säger att hon inte är emot någon. Hennes syfte med att skriva den omtalade debattartikeln var istället att öppna för diskussion och få folk att fundera: vad är kön egentligen?

– Men jag trodde aldrig att Roks av alla organisationer skulle göra så här.

Ordförande Zozan Inci understryker att beslutet handlade om att en av Roks målgrupper ifrågasattes, och förklarar att i ett sådant fall har målgruppen tolkningsföreträde.

– Vi är mycket tacksamma att vi fick ta del av den tolkningen, säger Zozan Inci. Vi kan såklart inte veta vad alla inbjudna föreläsare anser i olika frågor, men om de öppet visat en åsikt och gjort ett ställningstagande som strider mot Roks årsmötesbeslut samverkar vi inte.

Vi kan såklart inte veta vad alla inbjudna föreläsare anser i olika frågor, men om de öppet visat en åsikt och gjort ett ställningstagande som strider mot Roks årsmötesbeslut samverkar vi inte.

ZOZAN INCI, ORDFÖRANDE ROKS

ROKS ÄR EN demokratiskt uppbyggd organisation. Som verktyg för att säkerställa den demokratiska processen i organisationen finns föreningsformalia och stadgar. Dessa bildar stommen i Roks som ska garantera att beslut fattas demokratiskt och att medlemmarna har insyn. Det är dock sällan som enskilda styrelsebeslut blir genomlysta i detalj på detta sätt. Men i och med den stora uppmärksamheten kring Kajsa Ekis Ekmans inställda föreläsning är det viktigt att låta de olika parterna komma till tals och även redovisa det rent formella tillvägagångssättet. Att den egna tidningen kan genomföra en saklig rapportering av en händelse som väckt starka känslor, såväl inom rörelsen som hos allmänheten, är av stor betydelse i en demokratisk rörelse som Roks. Genom att stadgar och formalia följs står också Roks rustad även om det skulle komma mer konfliktfyllda tider.

DET ÄR I DENNA öppna, demokratiska anda som Kvinnotryck också kan följa god publicistisk sed genom nödvändig källgranskning och genom att ta upp formalia som föregått det omtalade beslutet.

I Roks stadgar 15 § står att styrelsen ska leda verksamheten i »överensstämmelse med organisationens stadgar samt beslut fattade av årsmötet«. I det officiella uttalande som styrelsen gjorde i samband med Ekis Ekmans inställda medverkan står det: »Styrelsen lyder under årsmötesbesluten och med anledning av det beslut från årsmötet 2016 som slår fast att vi ska vara tydliga med att vi vänder oss till alla som definierar sig som kvinnor eller tjejer...« är inte en medverkan förenlig med jourernas intressen. «

Efter att Kvinnotryck tagit del av handlingarna visar det sig att den exakta formuleringen från årsmötesprotokollet

2016 lyder: »att vi ska vara tydliga med att vi vänder oss till alla som definierar sig som kvinnor eller tjejer i *alla utåtriktade såväl som interna dokument*.« (Reds kursivering.) Den sista delen, att beslutet rör externa och interna dokument, har alltså utelämnats i det officiella uttalandet.

Hur resonerade styrelsen när de tolkade beslutet om vad som ska stå i dokumenten till att även gälla inbjudna gästers medverkan i seminarier? Kvinnotryck ställer frågan till Zozan Inci.

– Som överallt annars kan såklart en tolkning alltid diskuteras, men detta var den tolkning styrelsen gjorde, och det är den vi bedömt som rimlig.

PÅ ÅRSMÖTET väljs förutom styrelse även föreningsrevisorer. Sedan ett år är det **Anne-Marie Krafft Karlsson**, vid Vallentuna kvinnojour, som är Roks revisor. Revisionsberättelsen ska bland annat innehålla en bedömning av hur styrelsen skött sitt uppdrag. Hur ser hon på hänvisningen till årsmötesbeslutet när det gäller inbjudna gäster till seminarier?

– Jag har ställt frågan om hur de resonerat kring tolkning av årsmötesbeslut gällande dokumenten, men jag har inte fått något svar, säger hon. Vad jag tänker är att de har tolkat detta väldigt strängt och min fundering är hur någon egentligen ska kunna medverka i ett seminarium framöver. Med tanke på Kajsa Ekis Ekmans engagemang i många av våra frågor är det förvånande att tolka det som att hon vill utesluta någon. Som revisor kan jag dock säga att det krävs mycket för att man som revisor klandrar en styrelse, man friar hellre än faller.

Anne-Marie Krafft Karlsson noterar att det ofta finns en skillnad mellan tjejjourerna och kvinnojourerna. Tjejjourer som inte har något boende har inte samma problematik som kvinnojourerna har.

FOTO: PRIVAT

Vad jag tänker är att de har tolkat detta väldigt strängt och min fundering är hur någon egentligen ska kunna medverka i ett seminarium framöver.

ANNE-MARIE KRAFFT KARLSSON, FÖRENINGREVISOR

EN KVINNOJOUR SOM reagerade starkt på Kajsa Ekis Ekmans inställda medverkan var kvinnojouren Märta i Ljungby.

– Meddetsamma som vi fick mejlet om att de hade ställt in Kajsa Ekis Ekmans medverkan mejlade vi Roks styrelse eftersom vi ansåg att det var ett överilat och kategoriskt beslut, säger Kerstin Lenander, verksamhetsansvarig vid kvinnojouren Märta.

I sitt mejl till Roks styrelse skrev Kvinnojouren Märtas styrelse bland annat så här: Vi ägnar oss väl inte åt åsiktsregistrering och kan väl inte förutsätta att våra inbjudna föreläsare i allt tycker som en måste tycka för att kunna föreläsa inom sitt område.

– Kajsa Ekis Ekman är dessutom en person som har vunnit respekt genom att vända och vrida på många av de frågor som är viktiga för Roks. I årsmötesbeslutet står inte något om vilka samhällsdebattörer som kan anlitas. Det är en övertolkning att utesluta henne som talare, säger Kerstin Lenander och lägger till: Det är en annan sak om hon hade företrätt Roks och talat i Roks namn.

ETT ANNAT SKÄL som Roks tar upp i sitt officiella uttalande om Kajsa Ekis Ekmans stoppade föredrag, var att debattartiklarna

publicerades i en rikstäckande tidning och »får därför anses vara ett officiellt ställningstagande från Kajsa Ekis Ekman«.

– Som journalist är det mitt yrke att reflektera över samhällsfrågor. Journalister är inte partier eller myndigheter och vi gör inte officiella ställningstaganden, säger Ekis Ekman.

Zozan Inci säger till Kvinnotryck att alla får lov att tycka olika samt stå för olika saker samtidigt. Men hon poängterar att årsmötet är en demokratisk plattform för alla medlemsjourer, och de beslut som fattas där är det styrelsens skyldighet att efterfölja.

TILLBAKA TILL Emilia Nilsson på Tjejjouren Vilda i Tranås.

Vad tror du händer nu med Roks?

– Jag tror att det blir en ganska stor grej på årsmötet. Det kommer att bli en splittring. Många tjejjourer är positiva till styrelsens beslut medan kvinnojourerna har en annan syn, så det kommer att bli mycket debatt. Det är positivt att frågan lyfts, men det är också negativt med splittringen.

Kerstin Lenander, från Kvinnojouren Märta är också inne på risken för splittring:

– Vi behöver inte det här om jag säger så. Nu är det inte lång tid kvar till årsmötet och man kan tänka sig att det blir polariserat. Det är synd om det kommer att färga hela årsmötet.

FOTO: PRIVAT

Kajsa Ekis Ekman har vunnit respekt genom att vända och vrida på många av de frågor som är viktiga för Roks. I årsmötesbeslutet står inte något om vilka samhällsdebattörer som kan anlitas. Det är en annan sak om hon hade företrätt Roks och talat i Roks namn.

KERSTIN LENANDER, KVINNOJOURN MÄRTA I LJUNGBY

Back to basics! Nu måste vi

SÅ HÄR GJORDE VI

I Simrishamn ligger Kvinnojouren på Österlen i startgroparna. Kvinnotryck reste dit för att ta reda på vad som krävs för att bilda en ny jour. Solidariskt systemskap med de stödsökande är en grundförutsättning, säger en av initiativtagarna Angela Beausang. Och då måste vi våga vara arga igen!

TEXT OCH FOTO: UNNI DROUGGE

Friska andetag sveper från havet över Österlens böljande vidder, men än vilar den välbesökta landsändan i lågsäsongens stiltje. Mäns våld mot kvinnor är däremot inte säsongsbetonat, det pågår året runt och överallt, så även här. Därför har ett gäng kvinnliga eldsjälar bestämt sig för att dra igång en kvinnojour i Simrishamn. Initiativtagaren är Roksveteranen Angela Beausang, som för snart fyra år sedan flyttade bopålar till Skånes sydöstra hörn.

Styrelsen samlad (från vänster): Angela Beausang, Ingalill Bjartén, Agneta Åhlin, Kristina Lauinger, Katja Åsbäck von Meyburg, Birgitta Öman och Elisabeth Lindgren Edh.

våga vara arga igen!

Angela är dock noga med att påpeka att det är ett kollektivt projekt, precis som det var när Roks bildades.

– Det som gjort Roks jourer unika är ju systerskapet, förklarar hon. Men systerkapet är inget som kommer på kommando, det måste få växa fram i sin egen takt. Därför ska den här satsningen få god tid på sig och inte forceras. Det solidariska systerskapet är våra rötter, och de stödsökande är våra medsystrar – inte klienter, kunder eller vårdbrukare. De är de rötterna vi vill återvända till. Back to basics!

FÖRENINGSBIDRAG KOMMER att sökas, men Angela riktar hård kritik mot kommunens öronmärkta bidrag för varje stödsökande kvinna som når jourerna via socialtjänsten. Detta är ett komplicerat dilemma som jourerna länge brottats med. När socialtjänsten finansierar platser åt de stödsökande måste också jourerna anpassa sig till formella rutiner, med journalföring, handlingsplan och återkoppling som reducerar det solidariska systerskapet till ett slags myndighetsutövning.

Roks är en feministisk ” kamporganisation. Ska vi då konkurrera med privata aktörer? De vill ju bara sko sig på skadorna som vi gör allt för att förebygga genom att sätta press på politiker och lagstiftare.

– Dessutom, säger Angela, vill vi ju kunna ta emot även de kvinnor som aldrig haft kontakt med socialtjänsten, eftersom mäns våld mot kvinnor förekommer i alla samhällsgrupper. Och här börjar ilskan sjuda. Roks är i grunden en feministisk kamporganisation, fortsätter hon. Ska vi tumma på det

genom att låta kommunen komma billigt undan och lämpa över sitt ansvar till de ideella jourerna? Och ska vi konkurrera med privata aktörer som bara vill sko sig på skadorna som vi gör allt för att förebygga genom att sätta press på politiker och lagstiftare? Nej, vi måste våga vara arga igen! dundrar Angela.

INNE I DEN GRÄLLT UPPLYSTA lokalen som Österlengymnasiet välvilligt ställt till förfogande är det dock bara kaffebryggaren som når kokpunkten den här kvällen, annars märks mest en bubblande förväntan. Den öppna informationsträffen som ägt rum ett par veckor tidigare på kafé Kagan (skänkt uttal av Kakan) var fullknökad. Och på detta första medlemsmöte är det en ganska imponerande skara kvinnor i varierande åldrar som slutit upp. Nu ska den obligatoriska kursen för blivande jourkvinnor förberedas och namnlister skickas runt.

I EGENSKAP AV ORDFÖRANDE inleder Angela med ett kort anförande, där hon glatt meddelar att föreningen fått ett bidrag på 7500 kronor från det »mansseparatiska« Frimurarsällskapet, vilket nu dubblats då brodern till den förste givaren inte ville vara sämre. Hon passar också på att avdramatisera Roks kvinnoseparatistiska linje med att citera Stefan Löfven: »Kvinnoseparatistiska – tro fan det! Hur skulle det se ut, om det satt gubbar därute på jourerna?«

Efter en stunds genomgång av nödvändiga formalia hörs trivsamma sörplanden från kaffebryggaren och mötet övergår i allmänt sorl och spridda skratt som får lysrörsarmatureernas skarpa sken att kännas mildt och vänligt.

FÖR ATT STARTA EN kvinnojour krävs i första hand varken lokal, utrustning, trycksaker eller webbsida. Det som måste till är viljan att förändra och förmågan att göra det med glädje. Och ilska, förstås. Men ilskan kommer på köpet för var och en som står upp för kvinnors rätt att leva utan våld.

Hemsläntrande längs de pittoreska men folkotomma gatorna stannar Angela och Agneta till och pekar mot en låghuslänga inne på en sidogata. Bakom en hög buske ligger lokalen de drömmer om att få som bas för Kvinnojourerna på Österlen.

För Agneta Ahlin, kommunpolitiker (S), tändes stridsgnistan och viljan att ge stöd åt kvinnor och tjejer som utsatts för mäns våld redan då hon som ung jobbade på ett mödrahem där många hade blivit svårt misshandlade.

Tina Håkansson är taggad och redo att köra igång.

Angela kollar så att dörren är öppen till Österlengymnasiet som lånat ut lokal.

Studiecirkel? Ja tack! Säger (fr v) Ingrid, Kerstin, Eva och Blomman.

Snöfallet far norrut

»Dissekering av ett snöfall« är **Sara Stridsbergs** fantasifulle skildring av **Drottning Kristinas** sista år vid makten. Beckomberg-författarens pjäs hade urpremiär vid Dramaten hösten 2012 och har sedan dess spelats av olika ensembler runtom i landet. Nu har det blivit Norrbottensteaterns tur att tolka manuset.

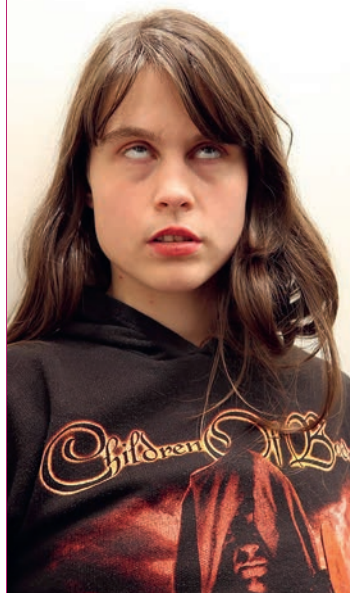
Det handlar kort sagt om en prinsessa som inte vill giftas bort. Hon vill hellre vara kung. Det här är en pjäs för den som gillar normkritik och samhällssatir i allmänhet och Stridsbergs poetiska berättarteknik i synnerhet. Premiären hålls den 7 april på Norrbottensteaterns fasta scen i Luleå, med **Linda Vincent** i huvudrollen. Regissören **Anna Azcárate** känner sig lyckligt lottad över sin arbetsuppgift och skriver:

»Jag läser Sara Stridsbergs pulserande text och det är som att gå på gång uppleva en dröm. Astrologerna har sett död i stjärnbilderna. En drottning måste föda en son. En drottning är en behållare för kunglig säd. Det föds ett barn. Kring barnet står en doft av blod och tjära. Ett kungligt barn är statlig egendom. De trodde sig kunna styra henne. Inget kunde vara mer fel. Ingen styr Konungaflickan. Jag stiger ur drömmens febriga mörker och ser att världen förändras. Planeterna står rätt. Världen förändras.«

FOTO: MARCUS HAGMAN

Skitungen släpper nytt

En av sakerna jag gillar mest med ShitKids musik är att den är svår att sätta i fack. Stilen är kittlande oförutsägbar och kan erbjuda tre olika affektiva lägen inom loppet av en halv låt. Själv kallar hon sin genre »trummaskinspunk«. Nu är **Åsa Söderqvist**, som det norrländska musikundret egentligen heter, aktuell med EP:n »This is it«. Albumet är som en perfekt komponerad godispåse med bland annat supercatchiga »All my fears« och vemodiga uppbrottslåten »Yoooouuu«.

Jag tycker att den nya EP:n har ett lite mer uppkäftigt sound än hennes tidigare musik, något som jag framför till ShitKid. Hon tillrättavisar mig.

– Det skiljer sig inte mycket. Inspelningsmässigt har det varit exakt likadant förutom att sången blev inspelad i min bil – mycket bra grej, säger hon.

Sedan frågar jag henne om varför hon har tagit namnet ShitKid. Är hon en skitunge?

– Ja, jag är en skitunge! Jag vill kunna vara mig själv. Vill slippa ta allt på så stort allvar liksom, därav det oseriösa namnet. Sedan är det bra att det inte finns så många andra med namnet Shit-Kid, då är det lätt att hitta mig på Google!

FOTO: MOA ROMANOVA

TEXTER
FRITIDSLINJEN:
ELLINOR GOTBY
ERIKSSON

Kasta **skammen**

»En podcast som inte räds att prata om det som är skamfyllt«. Så beskriver organisationen Mind, som arbetar förebyggande mot självmord, sin podd »Skamlöst«. Och visst är det fortfarande befriande att lyssna på avdramatiserande resonemang om psykisk ohälsa, trots att ämnet egentligen borde ha avstigmatiserats för hundra år sedan. Detta inte minst då psykisk ohälsa av olika slag är vår vanligaste folksjukdom. Den här paradoxen är bara en liten del av allt

stoff som programledarna **Saga Becker** och **Selene Cortes** avhandlar tillsammans med en salig blandning av gäster. Ett avsnitt som kanske är extra intressant för oss som någon gång har drabbats av depression är avsnitt nummer fyra där regissören och **Ahang Bashi** bland annat berättar om sitt modiga drag att göra en dokumentärfilm (prisbelönade Skörheten) om sin egen pågående depression.

FOTO: JONAS OLSON

När en **aktivist** vid din barm

Kreatören **Kajsa Bornedal** önskar att hon hade haft möjlighet att ta del av aktivism tidigare än vad hon gjorde. Hon var 20 år när hon för första gången deltog i en demonstration. Nu vill hon se till så att framtidens aktivister bjuds in i gemenskapen tidigare än så. Boredals »Vrålboek – Om kamp och hopp för barn och deras vuxna« finns i handeln i april och är laddad av ord som ska ropas, ta plats, störa och påverka. Det är en bok som bryter ner abstrakta samtal om samhällsklimatet till ett barns nivå, men det är också en påminnelse till vuxna om varför det är viktigt att kämpa för det man tror på.

– Mitt eget barn fick tidigt följa med på demonstrationer och slagorden som lät där pirrade i honom med sin rytm. Han fascinerades över att få vara högljudd tillsammans med andra. Min önskan om att fler vuxna och barn ska få ta del av det där pirret födde idén till boken!

Varför är det viktigt att lära barn om aktivism?

– Framförallt för att visa att du kan göra något åt orättvisor och att det funkar att säga ifrån. Aktivism är för mig hopp, kraft och gemenskap och det tror jag att vi alla behöver, oavsett ålder.

FOTO: ANNA ÅBERG

All frigörelse börjar med ett HELL NO

Skådespelaren Bianca Kronlöf har hackat upp normterrängen med sin kompromisslösa attityd sedan 2012. Hennes humor har flera gånger blivit stämplad som ilsken. Men om man vrålar sitt högsta krigstjut för social rättvisa, är man verkligen argsint då? Eller är man bara en helt vanlig medmänniska?

TEXT: ELLINOR GOTBY ERIKSSON | FOTO: ANDREAS VON GEGERFELT

Du har ju blivit kallad förbannad ända från starten. Hur tänker du kring det?

– Ja, det är något jag verkligen har fått höra. Grejen är att jag oftast blir förvånad över att folk tycker att jag är arg, för jag tycker att jag generellt är en väldigt glad person. Men vissa saker kan man bara inte reagera på med något annat än ilska, och då vill jag nästan svara personen: »vadå, är inte DU arg över det här?!«.

Vad skulle du svara någon som säger att man inte kommer någon vart i samhället genom att vara ilsken?

– Ilska fungerar inte som ensamt verktyg, men det går inte att förneka kraften i ilska. Den känslan och den glöden är det första steget. Alla koloniserade länder som har blivit fria, och det faktum att kvinnor har rösträtt idag, började med att någon sa »Jag vill inte längre! Nej!«. All frigörelse börjar med ett »HELL NO«. En slav vänder sig inte till slavdrivaren och ber om att ödmjukt få diskutera sina omständigheter. De som säger att man ska lugna ner sig är ju oftast de som har makt, och många med makt förtjänar en utskällning. Det är klart att de blir rädda och försöker dämpa en istället.

Frustration är ett effektivt verktyg för att skapa förändring, likaså humor. Men blir det någonsin svårt att transformera ilska till humor?

– Nej det tycker jag verkligen inte, ilska och humor har en stark gemensam nämnare – de kompromissar inte. Ett skämt måste vara kompromisslöst, annars dör det. Samma sak med ilska, om du börjar kompromissa med den känslan så hamnar du helt plötsligt i ett förhandlingsläge.

Jag läste i en intervju med dig att du upplever att det finns väldigt många sexism och rasism i kulturlivet, hur klarar man av det arbetsklimatet?

– Man ska hitta sina egna och alliera sig med dem! Man ska aldrig jobba ensam utan försöka »röra sig i grupp«. Om man trots allt går in i ett sammanhang ensam så kan det vara bra att ändå försöka hitta någon som känns trygg att prata med och försöka att tillsammans hitta strategier för att förebygga rasism och sexism i arbetet. En annan viktig sak att komma ihåg är att du faktiskt får uttrycka oro för chefer, kolleger och olika arbetssammanhang – det är inte att vara svag, det är att vara förändringsbenägen.

” De som säger att man ska lugna ner sig är ju oftast de som har makt, och många med makt förtjänar en utskällning.

DETTA HAR HÄNT

För sex år sedan slog Bianca Kronlöf ner som en meteorit med sina satiriska youtube-videos »Shit snubbar say to...«. I klippen spelar hon den så kallade »sköna snubben« som säger ignoranta saker till feminister, invandrare, homosexuella och grupper som består av andra personer än den typiska puckade vita cis-killen. Sedan dess har hon hyllats för sina insatser på både teaterscenen, bioduken och tv-skärmen. Inte minst har hon uppmärksammats för sitt och systemen Tiffanys flaggskepp »Full Patte« – den feministiska humorserien som demolerar unkna samhällsnormer och fördomar. Hoten och hatet har inte låtit vänta på sig i samband med framgångarna, men Kronlöf vägrar att bli tystad. Nu är Full Patte-gänget aktuella med den politiska humorföreställningen »De redan frälsta« som spelas runtom i Sverige under våren och som handlar om demokratiska rättigheter, skyldigheter, och kriser.

Roks ordförande Zozan Inci höll tal på ljusmanifestationen på Medborgarplatsen.
FOTO: EMMA PERSSON

VI HAR FÅTT NOG AV KVINNOHATET!

Efter den friande domen i våldtäktsfallet i Fittja, de grova gruppvåldtäkterna i Malmö och Brås nedslående statistik som visade att polisens upplärning av våldtäktsfall sjunkit var vi många som var förbannade. Därför valde Roks att kalla till en nationell ljusmanifestation den 11 januari.

På flera orter runtom i landet hölls manifestationer mot våldtäkter och mäns sexuella våld. I Göteborg drog Kvinnojourer i Väst ihop till en manifestation på Gustav Adolfs tog där bland annat **Anna-Lena Mellqvist** från Kvinnojouren Olivia höll tal:

- Under 2016 anmäldes 20 300 sexualbrott. Av dem ledde endast tolv procent till dom. Vi som står här vet också att mörkertalet är stort och att de flesta sexövergrepp sker inom hemmets väggar och aldrig anmäls.

På Medborgarplatsen i Stockholm höll Roks ordförande **Zozan Inci** ett tal utifrån den debattartikel som Roks gick ut med i Aftonbladet samma dag:

- Det sexuella våldet behöver dessutom inget organiserat krig som ursäkt. Det är ett krig i sig, ett ständigt pågående krig mot kvinnor, tjejer och barn. Ett krig som utkämpas i hemmet, på gatan, på jobbet eller på festen. Ett gränslöst krig där varken lagar, nationalitet, ideologi, religion eller kultur har någon betydelse.

VISSTE DU ATT...

Roks, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, är den enda riksorganisationen i Sverige som jobbar bara för och med kvinno- och tjejjourer. Organisationen är partipolitiskt och religiöst obunden med över 100 medlemsjourer. Den sjunde och nuvarande ordföranden heter Zozan Inci.

DEBATT OCH SAMTAL PÅ FORUM JÄMSTÄLLDHET

I början av februari hölls årets Forum jämställdhet i Karlstad. Sveriges Kvinno-lobby arrangerar denna jämställdhetskonferens främst för att myndigheter, kommuner och företag ska kunna fördjupa sig i hur de kan jämställdhetsintegrera sina verksamheter.

Roks styrelseledamöter **Eva Hoffman** och **Jessica Engman** träffade på bland annat **Annie Lööf** (C) som deltog i en paneldebatt om vad som ska hända nu efter #metoo. Hon poängterade vikten av att lägga skulden där den hör hemma: hos förövaren.

FORUM JÄMSTÄLLDHET

Roks deltog med en monter på utställningen tillsammans med Alla Kvinnors Hus i Karlstad. Vi spred information om vår rapport »Våld och vårdnad« och samtalade med allt från socionomer, lärare, jurister och en rad chefer med ansvar för jämställdhetsarbete. Roks pressekreterare Christina Lindström pratade om Våld och vårdnad i Roks monter.

ZOZAN SLUTAR I MAJ

Zozan Inci går nu vidare från sitt uppdrag som ordförande.

FOTO: LINN MALMEN

PÅ GÅNG...

NY ORDFÖRANDE VÄLJS I MAJ!

Demokrati och separatism är temat på Roks årsmöte som i år hålls i Solna den 5 till 6 maj.

På årsmötet blir det också dags att avtacka **Zozan Inci** som efter tre år som ordförande har valt att inte ställa upp till omval. Istället ska en ny ordförande för organisationen väljas! Även vice ordförande och flera ledamöter ska väljas. Till årsmötet kan alla medlemsjourer skicka ett ombud och en observatör, som bekostas av Roks.

DAGS FÖR AKTION MOT PORR

»Vad ska vi göra? Krossa porren!« Ja, vecka 17 (23 till 30 april) är det dags för Roks aktionsvecka mot porr och då hoppas vi att det kommer att bli många manifestationer, demonstrationer, debattartiklar, insändare, föreläsningar, flygbladsutdelningar och diskussionskvällar mot porren. Kolla på Roks hemsida (www.roks.se) för en uppdaterad lista över alla aktiviteter som jourerna arrangerar runtom i landet.

TEXTER
CHRISTINA LINDSTRÖM
PRESSEKRETERARE
ROKS

KVINNOTRYCK GRATIS TILL JOURKVINNOR OCH JOURTJEJER

Är du aktiv i en av Roks jourer som jourkvinna eller jourtjej? Grattis, då kommer du hädanefter att få Kvinnotryck gratis! Roks styrelse har beslutat att tidningen är så viktig för jourrörelsen att den ska spridas till alla aktiva. Den reducerade prenumerationsavgiften tas bort helt och hållet för alla som är aktiva jourkvinna och jourtjej. Se till så att din jour skickar in rätt adressuppgifter till Roks kansli.

AGNES 23/10A

Agnesagnes handlar om oss, vi som står och vacklar i vägskälet till den tredje åldern och undrar om vi ska spackla över sprickorna eller dyka ner i dem och se vad som finns därunder. Agnesagnes vill visa att kvinnolivet i andra livshalvan kan vara fantastiskt och utvecklande. Ett samhälle som inte ger plats åt mogna kvinnors livserfarenheter och visdom är ett fattigt samhälle. Det vill vi berika genom www.agnesagnes.se.

Agnesagnes startades ideellt av Åsa Mattsson och Madeleine Gauffin. Vill du skriva här, dela med dig av tankar och idéer, eller besöka våra kommande event? Hör av dig via vår facebook sida fb.me/agnesagnesmagasin

FOTO: ANA BURIN BATARRA

– det nya feministiska webmagasinet för livet efter 50
www.agnesagnes.se